

צ'ון תורני שכונ'י

בעז'הי"ת איגדה של תורה

גליון 578

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתה האה

"ראה אנכי!"

מעשה היה בשני צדיקים, ששמעו שבכפר נידח מתגורר צדיק נסתר, המסתיר עבודת קודשו ומדרגותיו מעיני הבריות. נדברו ליסע לשם, לשבות במחיצתו ולעקוב אחר אורחותיו.

יצאו שני הצדיקים לדרך, ו"במקרה" הגיעו לאותו כפר נידח ממש סמוך לכניסת השבת. התדפקו על דלת "הצדיק הנסתר" וביקשו את רשותו לשבות בביתו. לא יכול היה אותו צדיק לגרשם מפאת קדושת השבת הממשמשת ובאה, אבל הזהירם שהוא אדם פשוט, ואורחותיו פשוטות.

ואכן שמו לב אותם צדיקים כי מארחם התפלל במהירות כאדם פשוט, וערך את השולחן כאיכר מגושם. חשבו שני הצדיקים שבכוונה רוצה הוא להסתיר את עצמו, על כן ביקשו להביאו לדבר בדברי תורה, החלו לומר דברים על פרשת שבוע. אמר האחד: "ראה אנכי" - האדם צריך לראות לנגד עיניו את ה"אנכי ה' אלוקיך"! אמר השני: "ראה אנכי", אמר משה רבנו. הביטו בי! כשמתבוננים בצדיק ובאורחותיו, נתקפים ביראת שמים ומתעלים ברוחניות. פנו אל בעל הבית ואמרו: "עכשיו תורך לומר דבר תורה על פרשת שבוע!" הן לשם כך באו...

רטן ואמר: ואני אומר, "ראה אנכי", כך יאמר כל אחד לעצמו. יסתכל בעצמו ויבחן את חסרונותיו, ואל יבוא לרחח אצל זולתו לגלות את סודותיו...

כמה נכונים הדברים לגבנו, כאשר כל אחד עסוק בהעברת ביקורת על רעהו. בעוד שימי הדין מתקרבים, ועליו לבקש את מעשיו הוא!...

"העשירים הם סך הכל 'שומרים' על הכסף של העניים"

רבנו האור החיים הקדוש מבאר, שמי שיש לו כסף יותר מכדי צרכיו, עליו לדעת שהכסף לא שייך לו, אלא הכסף שייך לעניים ולומדי התורה, וזה רק מופקד אצלו, וזה לא שייך לו, והוא סך הכל שומר את הכסף עבור העני, שנגזר עליו להתבזות ולנדוד, ולקחת מהעשיר את הכסף שהוא 'שלו'.

ולכן יזהר העשיר, ולא ירגיש התנשאות כשנותן צדקה, כי הכסף שייך לעניים ולומדי התורה, ורק שנגזר עליהם להתבזות ולקחת את חלקם המופקד אצל אחרים. ולפי זה מפרש רבנו את הפסוק 'אם כסף תלוה את עמי את העני עמוך לא תהיה לו פנשה'.
"אם כסף תלוה את עמי" - אם אתה רואה שיש לך הרבה כסף גם הלוות לאחרים. עליך לדעת שיאת העני החלק השייך לעניים, 'עמד' הוא בסך הכל מופקד אצלך, ולכן 'לא תהיה לו כנושה' אל תרגיש התנשאות כשאתה נותן או מלווה לו.

ובספר הקדוש שחיבר רבנו על שולחן ערוך, ושמו 'פרי תואר' כותב מדוע לא תיקנו חכמים לברך ברכת 'שהחיינו' בכל פעם שהאדם מרוויח סכום יפה של כסף, ומה זה שונה מאחד שקונה בית חדש שמברך שהחיינו. ומסביר רבנו, שכשהאדם מרוויח כסף אינו בהכרח שהכסף שלו כי יש כאלה שהם 'רק שומרים את הכסף לאחרים ואינו שלהם', ואין להם לברך שהחיינו, ורק אחרי שקנו בית ונהנו מהכסף, התברר למפרע שהכסף שהיה בידם שלהם הוא, ויכולים לברך שהחיינו.

זמני השבת
הדלקת נרות **7:05**
מוצאי שבת **8:07**
לית: **8:39**

נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

אָהַבְתָּ אֱלֹהֶיךָ

חודש אלול

נוסחאות

האומרים סליחות בחצות הלילה, כשמגיעים לנוסח "אתוודה על עבירות קלות וחמורות", יש להם לומר בלילה 'בתוך' אשמורות, ולא בלילה 'לסוף' אשמורות.

"אתאנו לבקש ממך כפרה, איום ונורא משגב לעתות בצרה". בגלל המנגינה נהגו לומר תיבות 'כפרה' ו'בצרה' מלעיל, אבל צריך להקפיד לומר מלרע.

מדוע באתי ואין איש

אם עדיין אין מניין בבית הכנסת, אין רשאים הציבור לומר 'ויעבור', וכן אינם רשאים לומר את כל קטעי הסליחות שבשפה הארמית, כמו: 'רחמנא', 'מרנא דבשמיא', 'מחי ומסי' וכיוצא בהם. אלא יאמרו את שאר קטעי הסליחות שבלשון הקודש, וכשיהיה להם מניין, ישלימו את כל הקטעים שדילגו. ואם הם יודעים מראש שלא ישיגו מניין, יאמרו 'ויעבור' במקומו בטעמי המקרא ולא ידלגו.

תיקון חצות

מעלת אמירת 'תיקון חצות', גדולה יותר ממעלת הסליחות, ולכן האומר סליחות בלילה, יקפיד לומר גם 'תיקון חצות'. ואם הזמן מצומצם, ואינו יכול לומר את שניהם, עדיף שיאמר תיקון חצות. ויחיד שנשאר ער בחצות הלילה, ואין לו מניין לסליחות, יאמר מעט קטעי סליחות ביחידות ותיקון חצות.

אהל לחידוש

חידושים ופגנים לשולחן השבת

"ראה אנכי" וגו'.

פירש האור החיים הקדוש שמשו רבינו מדבר לבני ישראל ואומר להם לראות אותו וממנו ילמדו שכדאי ללכת בדרך ה', שאם יבוא עני ויגיד שהעולם הזה הבל הבלים יאמרו לו רואים שאתה עני אם היית עשיר אז היית אומר איזה עולם מתוק, אבל אם יבוא אדם עשיר ומכובד ולא חסר לו שם דבר מכל מנעמי העולם ויאמר שהעולם הזה הוא הבל הבלים, יאמרו לו ויגידו שהוא צודק וכדאי להשקיע בענייני העולם הבא.

ולכן דווקא שלמה המלך ע"ה נבחר לדבר הזה שהרי הוא היה עשיר שאין כמוהו וחכם מכל האדם והמלכים חיכו למוצא פיו והוא אומר הבל הבלים הכל הבל והעולם הזה סתם דמיון ואין בו ממש, כמו פרי יפה ומשובח ואתה בא לאוכלו ואתה רואה שזה פלסטיק. זה מה שמשו רבינו ע"ה אומר לנו, ראה, כל אחד ואחד מאיתנו תראה את משה שעלה לשמים ארבעים יום וארבעים לילה והוא מכיר היטב את העולמות העליונים וגם בעולם הזה לא חסר דבר שהוא מלך של כל עם ישראל ועשה מופתים ונסים הכי גדולים בהיסטוריה. שידוע מה יש למעלה וגם למטה אומר לבני ישראל "ראה אנכי" ותחזרו בתשובה.

"כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת".

מעשה שהיה בזמן הרב בעל ספר תבואות שור, שהיו עדיין תלמידיו של שבתאי צבי שנתחזה למשיח שקר, והיה התלמיד שלו אומר שאין צורך יותר לשמור מצוות והכל מותר, והיה עושה כל מיני מופתים על ידי כישוף, והוסיף ואמר, תקראו אפילו לרב שלכם ותראו שאני יכול להוכיח לו את צדקת דברי. ואכן פנו האנשים לרב ואמרו לו כך וכך הענין, אולי יבוא הרב ויעמוד מולו:

בתחילה סירב, אבל כדי שלא יהיה חילול ה' הלך עמהם, והאיש ההוא התחיל לומר לרב תפסיק להחמיר על הקהל כבר אין צורך חלילה לשמור שבת ולהניח תפילין, ואם אתה לא מאמין לי אני יביא לך את אביך ואמך מגן עדן והם יעידו ויגידו כמוני. ובתוך רגע ראו כולם איך באו אביו ואמו של הרב ואמרו לו האיש הזה צודק וכבר אין צורך בשמירת המצוות וכל אחד יעשה מה שיכול ודי. אמר להם הרב אם כך גם אין מצות כיבוד אב ואם והתקרב אליהם עם מקלו וחבט בהם ונהפכו שניהם לכלבים נובחים, וכולם הבינו את הכישוף שהרשע עשה.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

הגרי"י אברמסקי זצ"ל סיפר מעשה באדם שהחמיץ הזדמנות להטיב עם עני וכה היו דבריו: בבחרותו היה הג"ר יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל שרוי בעניות גדולה. הגיעו הדברים לידי כך שבתקופה מסוימת לא היה לו כסף אפילו לקנות נעליים לרגליו ולכן לא יכול ללכת ללמוד בבית המדרש ונאלץ להישאר בבית. במצוקתו פנה יום אחד לבחור בן גילו שהיה בן עשירים ועמד להינשא וביקש ממנו: "ראה נא את מצבי הכספי הירוד עד שאין ביכולתי לרכוש לעצמי זוג נעליים חדשות. הואיל ואתה עומד להתחתן בימים הקרובים מרשה אני לעצמי להניח כי קניית לך בגדים חדשים ליום שמחת ליבך, אנא בטובך הואל נא לתת לי את הנעליים הישנות שלך אשר בוודאי כבר לא תזדקק להן אחרי נישואיך ואז אוכל שוב ללכת ללמוד בבית המדרש". החתן העשיר הביט אליו בבוז ואמר: "אם תלך לעבוד ותרויח כסף לא תזדקק למתנת בשר ודם ותוכל לקנות נעליים בכסףך". חלפו שנים והג"ר יצחק אלחנן נתפרסם בכל אתר ואתר כתלמיד חכם מופלג וכפוסק הדור. יום אחד הגיע הגרי"י יצחק אלחנן לוויילנא כאשר באמתחתו כתב יד של אחד מספריו המפורסמים, רוב עם יצא לקראתו וקיבלו בכבוד מלכים. מספרים כי הקהל הרב שיצא לקראתו מנה כעשרים אלף איש והדבר השאיר רושם כה גדול עד שמושל מחוז וויילנא אסר עליו לשוב ולבוא לשם מאחר שהכבוד שניתן לו היה גדול מן הכבוד שניתן לצאר בבואו לוויילנא והיתה זו משום פגיעה בכבוד הצאר. בין הבאים לחלות את פני הגאון היה גם אותו בן עשירים. הלה ידע כי הגרי"י א עומד להדפיס את ספרו ולכבוד היתה נחשבת הזכות לממן את הוצאת הספר לאור ולכן אמר האיש לאורח הנכבד: "הנני מוכן לקבל על עצמי את כל הוצאות הדפסת הספר והכריכה ואף את הפצתו". נעץ הג"ר יצחק אלחנן את עיניו באיש וזיהה אותו כאותו בן עשירים אשר בזמנו סירב להעניק לו זוג נעליים משומשות ואמר לו: "איר האט פארשפעטיגט מיט צוואנציג יאהרן צוריק האט איר געקענט מאכען דאס מיט א פאהר שידך". "איחרת את המועד. לפני עשרים שנה יכולת לעשות זאת בזוג נעליים". (פנינים תש"ע- טעמו וראו)

אהל העיצה:

מוות וחיים ביד הלשון- צריכים לדעת שזה לא גוזמה, אין זה אומר שצריך להיות משותקים מרוב פחד, אבל כן לחשוב היטב היטב, ובמקום שלא יודעים בטוח אם מה שיאמר יהיה לתועלת- לא מדברים! נביא כאן כמה דוגמאות שימחישו את העניין בחינוך: דוגמא ראשונה- ילד כבן 9 שהמורה משום מה- לא הצלחתי לרדת לסוף דעתו- החליט שהוא צריך לסבר את אוזני תלמידיו מה יקרה כשיבוא משיח, וכך הוא סיפר להם: כשיבוא משיח, לכל אחד יהיה כתוב על המצח את העבירות שלו. הכוונה של המורה היתה טובה, אך מה שהוא גרם זה, שאותו ילד, שנים אחר כך, גם אם הוא לא העיז להודות בזה בקול- הרי שבליבו יעדיף שמשיח לא יבוא. צריך לדעת בצורה ברורה שגם אם זה כתוב באיזה מקום הרי שלא כל מילה שכתוב אפשר להשתמש בה- לירות אותה לכל כיוון, שאם הזקנו הרי שהרחקנו אותו מן התורה וממי שנתן אותה ודי למבין במאמר מוסגר- מי שעדיין מטריד אותו העניין של העברות על המצח... יש פיתרון של חזרה בתשובה ועוד נקודה, לדעת, שכמו שבן אדם הרוויח מליון דולר יסבול בקלות את זה שדרך על הרגל שלו מאשר מישוהו שהוא עצבני- שדבר כזה יכול להוציא אותו מדעתו, אותו דבר כשמשיח יבוא השמחה תהיה כל כך גדולה, כך שגם אם זה יהיה בושות זה יתגמד. דוגמא שניה- אבא שהילד שלו עלה לשיבה קטנה, וביבין הזמנים' האבא היה בטוח שהילד ישב וילמד, וזה לא קרה, האב קרא לבנו והסביר לו שהוא מאוכזב ממנו. גם אם הוא עשה זאת בצורה נחמדה, הרי שהבן יצא בהרגשת כישלון וחסר מוטיבציה לשנות, שהרי אביו כבר מאוכזב. יכול להיות שבמקרה הספציפי הזה אם האב היה מדרבן את בנו בצורה חיובית כן ללמוד, אז גם אם הוא היה אומר שהוא מאוכזב הרי שיכול היה להיות שהנזק לא היה גדול.

יש לכם שאלה הערה או הארה כתבו ובל"י נתייחס, המייל: ap2417m@gmail.com פינחס אפשטיין יעוץ תורני

השבת הקרובה היא שבת מברכין של חודש אלול. זוהי שבת מיוחדת ובעלת השפעה עצומה. הדברים נלמדים ממכתב שכתב רבי אהרן מקרלין לבנו, בו ציין ש"היות ואין מברכים ומכריזים את חודש תשרי בשבת שלפני תחילת החודש, יש לכוון בברכת החודש אלול גם על חודש תשרי".

הרב אלימלך בידרמן מביא את הדברים ב'באר הפרשה' ומוסיף כי ממילא, כאשר מברכים את חודש אלול - הדבר משפיע גם על חודש תשרי, וראש חודש תשרי הוא ראש השנה המשפיע על השנה כולה. "נמצא, שבברכת חודש זה נכללת כל שנת תשפ"א וכל אשר יתרחש בה".

בספרי המוסר מובאים הנהגותיהם של גדולי ישראל בדורות עברו, בימי חודש אלול ובשבת בה מברכין את החודש. ידועים דבריו של רבי ישראל מסלנט: "מלפנים כאשר ידעתי - כל איש אחזו פלצות מקול הקורא 'קדוש אלול'" (אור ישראל איגרת יד) בספר 'ובכן צדיקים' מובא מתלמידיו של רבי ישראל סלנט שתיאר את הדברים: "אחרי שקול הקורא של שליח הציבור 'קודש אלול', התהלך רבי ישראל כולו מזועזע והרגישו עליו את ההבדל בין תפילת המוסף לבין תפילת שחרית שעברה, כי תפילת מוסף כבר נכללה בין תפילות אלול".

מסופר על ה'חפץ חיים' כי בשבת מברכין של ראש חודש אלול, כאשר התחיל החזן לומר את המילים 'ראש חודש אלול יהיה ביום...! הזדעזע ה'חפץ חיים' ונרתע כל גופו, ופרץ בבכי גדול, עד שאימה וחרדה נפלו על כל קהל המתפללים. בספר 'דרכי חיים ושלום' מסופר על רבי חיים אלעזר שפירא ממונקאטש. שבשבת מברכין אלול, כשהרים את קולו באומרו: "ראש חודש אלול יהיה ביום פלוני", חיל כיולדה אחז את כל השומעים. וכן אחר כך, באמירת 'יחדשהו' היה מוסיף אחר 'ולרפואה שלימה' ואומר בקול בוכים: 'ולתשובה שלימה ולגאולה קרובה ונאמר אמין', קולו היה כה מזועזע, עד שאפילו לב אבן היה נימוח והאדם היה מתחיל לפשפש במעשיו.

כיצד עלינו להתנהג כשאנו שומעים שחודש אלול מתקרב? בספר 'לקח טוב' מסופר שפעם אחת ראה אחד מחיילי ניקולאי אדם שיכור באמצע הלילה וקרא לו להזדהות. השיכור לא הגיב לקריאה ולא הזדהה. חזר החייל וקרא לאיש ודרש ממנו להזדהות. גם הפעם נשאה קריאתו ללא מענה בפעם השלישית צעק החייל: "אני חייל של המלך ניקולאי ואני מצווה עליך להזדהות". משלא נענה האיש גם בפעם הזאת, ירה בו החייל ופצעו.

השנים עמדו למשפט: השיכור על כך שלא נענה לקריאתו של החייל, והחייל על כך שפצע את השיכור. טען הפצוע: "מדוע ירית בי?", משהשיב החייל שעשה זאת משום שהלה סירב להזדהות, שב האיש וטען: "הלה ראית שאני מתנדנד כשיכור?". ענה לו החייל: "כאשר שומעים את השם 'ניקולאי', גם שיכור צריך להתפכח מיינו". והמסר עבורינו: "כאשר שומעים את הקול הקורא 'אלול' - צריך כל אדם להתעורר".

מסופר על ר' שרגא גרוסברד זצ"ל, כשעבר לפני התיבה בשבת מברכין חודש אלול, והכריז על החודש - היה קולו נשנק מבכי וכולו היה רוטט מימי הדין הממששים ובאים.

ברכה והצלחה ובריאות איתנה

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

אשר בן לאה הי"ו

אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכני"ס אור אבנר

רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 19:00

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) - 19:05

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א

יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א

יום ד' - הרב שליט"א

יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

בית הכנסת "עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:00

מניין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 19:00

שיעורי תורה מידי יום

שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 20:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה

ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה

ומשפחתו הי"ו

אלון כהן בן אורנה

ומשפחתו הי"ו